

Když jsem napsal krátkou stať o cenách v hudbě, zejména o cenách diváckých, tušil jsem, že se ozve aspoň jeden příznivec Tomáše Kluse, ačkoli jsem se ve článku nijak do fenoménu Klus nestrefil. Náš folkový časopis by měl projevit radost, že se konečně dostal mladý písničkář mezi „bohy“ pop music, že jej hraje rádio, televize a že mívá vyprodáno. Vystoupení Tomáše Kluse jsem absolvoval jen jednou a vyjádřil jsem se o něm značně kriticky. Nicméně Tomáš Klus je zde, setkávám se s řadou jeho fanoušků a je tedy fenoménem současnosti, řazeným aspoň minimálně mezi písničkáře. Jeho poslední deska **Racek**, v níž zcela jistě Klus úročí i své herecké zkušenosti a



v několika písničkách promlouvá ústy hrdinů Čechova dramatu, letí vzhůru na žebříčku prodejnosti. Na žebříčku nejprodávanějších knih se drží mimo jiné tradičně i nejnovější kniha Michala Viewegha, pomínou-li úspěch Ireny Obermannové, vyvolané skandálním tématem její poslední knihy. Podle mého soudu mají Klus i Viewegh dost společného. Mimo jiné jsou oba autoři, byť je dělí generace, všechno jiné než autoři líní. Oba bezesporu píší lehce. Vieweghovy knihy volí obratně i témata: vztah autora ke kritikům, k politice, k ženám a v poslední knize téma mafie v Čechách. Knihy se lehce čtou a dobře prodávají. Klus volí ve svých pětadvaceti letech pochopitelně témata milostná, ale snaží se i pomocí aktuálních problémů „tapat“ do nepravostí. Na koncertě z něj proudí verš za veršem a chodí s verši vytvořenými „ze štegrajfu“ mezi publikem.

U obou jmen si položíme základní otázku: Je jejich tvorba dobře udělaným a nabídnutým zbožím, které je lidem žádáno, nebo hodnota jejich tvorby přetrvá životem obou? Každá doba měla své Vieweghy i své Kluse. Kdo z pamětníků si dnes vzpomene na sérii knih slezského spisovatele A. C. Nora, či na velmi populární knihy Vlasty Javořické? Hudba měla své zpěváčky, například Švába – Malostranského. Všichni jmenovaní mají právo tvořit, svá díla nabízet a čtenáři mají právo uведенá díla kupovat a popřípadě je mít rádi. Jenže Viewegh nikdy nebude Josefem Škvoreckým a Klus nebude Krylem ani Třešňákem, byť patrně ne samotný Klus, ale jeho okolí mu dává nálepku Krylova následovníka. Jako každé zboží, tak duševní hodnota v podobě psaného či jiného slova má své spotřební zboží, ale má i své kulturní památky a poklady. Máme přes dvacet let tvůrčí svobodu, nesrovnatelnou ani s bájemi opředenou tzv. První republikou, kde existovala oficiální cenzura tvorby, byť spíše zaměřená na ochranu státu či ochranu mravnosti. Položíme si otázku, o čem zpívají a jakými problémy žijí písničkáři z generace „Husákových dětí“, či z generace ještě mladší? Bájný Kryl žije přefiltrován

pochodovým rytmem Daniela Landy, generace Šafránu zpívá většinou svým vrstevníkům a nová jména jsou známá většinou těm, kteří „spolu mluví“, tedy celkem malé komunitě.

Našlápnutý Ondřej Ládek - Xindl-X, mizí někde ve světě reklamních sloganů, které chrlí a na výsluní je tedy logicky Tomáš Klus. V textech Tomáše Kluse cítím podstatný rozdíl od „otců zakladatelů“ písničkářství. Klusova tvorba je příliš prvoplánová, zejména v aktuálních tématech. V dnes snad nejomílanější písni zní:

*Povinné školení pro všechny poslance,
lekce planého žvanění, lekce arogance a místo polední debaty z prdu kulička, ať vzkvétá naše zemička!*

... Kouzlo písničkářství je cítit v textu něco, co je sděleno mezi řádky vnímavým. Jak úžasný je pocit nostalgie v Imaginární hospodě či Provizoriu Slávka Janouška, dodnes nedoceněného tvůrce. Pokud má píseň bořit hradby, nesmí být ve stylu Tele-tele či Bubovize, ale musí dunět a řvát ústy Vlasty Třešnáka, kdy v nádherném rockovém rytmu v písni Zlý sen si vyřizuje účty s těmi, kteří mu při výslechu pálili ruce a nyní podnikají a jsou vysmátí. Citovaný Kryl ve věku Kluse řval své „nasrat“ ústy neznámého vojína či vyznával lásku tehdy sedmnáctileté Haně Ulrychové v Nevidomé dívce. Klus v populární Marii zpívá:

Je to jed. Mazat si kolem huby med. A neslyšet. Jak se ti bortí svět. Marie. Kdo přežívá, nežije. Tak ádijé.

Ten, kdo je pokládán za nástupce Kryla či Nohavici, by neměl klopýtat ve středoškolských rýmech. Nicméně Michal Viewegh zcela jistě vydá každý rok další knihu a desky Tomáše Kluse se budou prodávat. Oběma to nezávidím a přeji jejich čtenářům a posluchačům řadu pěkných zážitků. Ve svém věku si ale raději otevřu Prima sezónu a pustím si k tomu Honzu Řepku, mám na to právo, stejně jako mám právo napsat svůj názor.